בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַהַ"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטָ"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן רס"ח | פָּרָשַׁת נָצָבִים וַיֵּלֶךְ תשפ"ו

'שִׂיחַ־אִישׁ'

שִׂיחוֹת קְצָרוֹת וּפִתְגָמִין קְדִישִׁין

* * *

הַדְּבָשׁ הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר...

א. פַּעַם שַׁאֲלוּ אֶת מו"ר שְׁלִיטָ"א אוֹדוֹת הַתַּפּוּחַ־וּדְבָשׁ שֶׁמְּחַלֵּק לִקְרַאת יְמֵי רֹאשׁ־הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשִׁים בְּבִרְכַּת שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, הַאִם לָקְחַת אֶת זֶה לְאוּמָן אוֹ לְהַשְׁאִיר בִּשְׁבִיל בְּנֵי הַבַּיִת, וְעָנָה בְּסִפּוּר מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹן לְחַיָּיו הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁחָטַף הַדְּבָשׁ מֵעַל הַשֻּׁלְחָן בְּעֵת שֶׁהָלְכוּ כֻּלָּם לְטוּל יְדֵיהֶם – וְהֶחְבִּיאוֹ תַּחַת כַּנְפֵי כְּסוּתוֹ כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אַחַר־כָּךְ "הַמּוֹצִיא" בִּדְבָשׁ, וְרַבֵּנוּ זַ"ל רָאָה זֹאת וְהִקְפִּיד מְאֹד עַל זֶה [וְהִזְכִּיר זֹאת אַחַר־כָּךְ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה – לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח', שֶׁהַסִּטְרָא־אָחֳרָא מַגְבִּירָה מִזּוֹנָא דְּגוּפָא עַל מִזּוֹנָא דְּנִשְׁמְתָא, עַיֵּן־שָׁם]. וְעָנָה וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א: **"לְשֶׁבֶת בַּשֻּׁלְחָן שֶׁל רַבֵּנוּ – זֶהוּ הַדְּבָשׁ הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר!"... וּמִמֵּילָא כְּשֶׁנּוֹסְעִים לְרַבֵּנוּ זַ"ל, וְזוֹכִים לִהְיוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה – אָנוּ מַטְבִּילִים עַצְמֵנוּ בְּתוֹךְ נְעִימוּת הַדְּבָשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ...**

הוֹרָאָה חֲשׁוּבָה וּנְחוּצָה

ב. מַרְגְּלָא בְּפוּמֵיהּ לוֹמַר: **הוֹרָאָה חֲשׁוּבָה וּנְחוּצָה** לְכָל הַמַּגִּיעַ לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ"ל לְכַמָּה יָמִים, שֶׁיִּשְׁמֹר עַל הַזְּמַן בִּשְׁמִירָה מְעֻלָּה, וּבְכָל פַּעַם יָבוֹא אֶל הַצִּיּוּן מֻחְדָּשׁ כִּתְינוֹק שֶׁנּוֹלַד דְּמִי, וְיַגִּיד אֶת הַתִּקּוּן־הַכְּלָלִי בְּכָל פַּעַם מֻחְדָּשׁ, וְיִפָּרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּבְכָל פַּעַם שֶׁיָּבוֹא יִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּאִלּוּ עַכְשָׁו מַמָּשׁ הִגִּיעַ לְאוּמָן וְרָץ אֶל הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ וְאוֹמֵר אֶת הַתִּקּוּן־הַכְּלָלִי בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה, וּכְדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁצְּרִיכִים לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק בְּכָל פַּעַם מֻחְדָּשׁ כְּאִלּוּ עֲדַיִן לֹא הָיָה אֶצְלוֹ כְּלָל (וְעַיֵּן בִּ'שִׁפַּת־הַנַּחַל' שָׁם), וְאָז יִזְכֶּה לִפְעֹל בְּכָל פַּעַם תִּקּוּנִים חֲדָשִׁים וְנִפְלָאִים, אַשְׁרֵי לוֹ!

עֶשֶׂר קוֹמוֹת

ג. **ט' סִיוָן תשפ"ג** – יָרַדְנוּ עִם מו"ר שְׁלִיטָ"א בְּתוֹךְ מַעֲלִית חֲדָשָׁה וּגְדוֹלָה, וְסִפֵּר שֶׁגַּם בַּבִּנְיָן בְּאוּמָן מְכִינִים מָקוֹם שֶׁיִּהְיוּ מַעֲלִיוֹת, וְהִתְבַּטֵּא שֶׁהָלֹא יִהְיוּ עֶשֶׂר קוֹמוֹת [כְּפִי שֶׁאָמַר כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וְהִזְכִּיר שֶׁזֶּה כְּמוֹ שֶׁמּוֹהֲרַ"ש בְּקֶשֶׁ שֶׁיִּהְיוּ עֶשֶׂר שׁוּרוֹת אֲבָנִים עַל מַצֶּבֶת־קָדְשׁוֹ], וְאִם־כֵּן מֻכְרָחִים שֶׁיִּהְיֶה מַעֲלִית...

זֶה מוֹתָרוֹת!

ד. אֶחָד מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ שְׁאָלוֹ בְּעִנְיַן לְמוּדֵי הַשְׁמָחָה שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ"ל – שֶׁהִיא מִצְוָה גְּדוֹלָה וְכוּ', מַה פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי יד, כג) "בְּכָל עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתָר" – דְּמַשְׁמַע שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן בְּמִדַּת הָעַצְבוּת? וְעָנָה וְאָמַר: **'מוֹתָר' הֵינוּ 'מוֹתָרוֹת', וּכְשֵׁם שֶׁאֶת הַצְּפָרְנַיִם וְהַשְּׂעָרוֹת צְרִיכִים לְהָסִיר מִן הַגּוּף – כִּי הֵם 'מוֹתָרוֹת', כֵּן אֶת הָעַצְבוּת צְרִיכִין לְהָסִיר מִן הַנְּשָׁמָה, וּ"בְּכָל עֶצֶב" שֶׁהוּא – "יִהְיֶה מוֹתָר", וְדָבָר שֶׁהוּא בְּגֶדֶר 'מוֹתָרוֹת' צְרִיכִים לְהָסִירוֹ!**

וּמַרְגְּלָא בְּפוּמֵיהּ לוֹמַר עַל לְשׁוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל בִּגְנוּת מִדַּת הָעַצְבוּת - שֶׁלֹּא מוֹצְאִים בִּדְבָרָיו זַ״ל עוֹד לָשׁוֹן כָּזוֹ: ׳עַצְבוּת הִיא סִטְרָא אָחֳרָא (זֹהַר נֹחַ דַּף עא), וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹנֵא אוֹתָהּ׳; יְזַכֵּנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְהִשָּׁמֵר מִן הָעַצְבוּת וְלִהְיוֹת אַךְ שָׂמֵחַ תָּמִיד!

רוֹקֵד עִם לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת!

ה. כ״ג אָב תשפ״ב - אֶחָד סִפֵּר לְפָנָיו עַל אָבִיו שֶׁנִּכְנַס פַּעַם אֶל הַגָּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל קַנְיֶבְסְקִי - ׳הַסְּטַיְפְּלֶר׳ זַ״ל, וּמְצָאוֹ שֶׁהָיָה רוֹקֵד עִם סֵפֶר בְּיָדוֹ, וְהִתְבּוֹנֵן וְרָאָה שֶׁזֶּה הָיָה סֵפֶר לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת... מו״ר שְׁלִיטָ״א הִתְפַּעֵל מְאֹד וְאָמַר: **״צְרִיכִים לְפַרְסֵם אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה!״... וְתֵכֶף אָמַר אֶל הַמְסַפֵּר: ״אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁהַיּוֹם זֶה הַהִלּוּלָא שֶׁלּוֹ״** (כ״ג אָב), וְאָמַר הַלָּה שֶׁלֹּא יָדַע, וְהָיָה הָעִנְיָן הַפְלֵא וָפֶלֶא.

כְּבָר צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל

ו. פַּעַם נִכְנַס אֶל הַקָּדֶשׁ־פְּנִימָה אֶחָד עִם בְּנוֹ הַבָּחוּר, וְשָׁאַל מו״ר שְׁלִיטָ״א לְגִילוֹ וְאָמַר שֶׁהוּא בְּגִיל שְׁבַע־עֶשְׂרֵה - כְּמַעַט שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה, וְעָנָה וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א: **״נוּ, תִּזְדָּרֵז לְהִתְחַתֵּן מִיָּד בְּהַגִּיעֲךָ לִשְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה, וְאַל תַּאֲרִיךְ בִּשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה״**[א]... וְעוֹרְרוֹ לְהִתְפַּלֵּל שֶׁיִּזְכֶּה לִמְצֹא זִוּוּגוֹ.

וְאָז סִפֵּר אָב הַבָּחוּר, שֶׁפַּעַם שָׁמַע מֵהָרַבָּנִית קַנְיֶבְסְקִי ע״ה [אֵשֶׁת־חֵבֶר הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים קַנְיֶבְסְקִי זַ״ל], שֶׁבְּתוֹר יְלָדוֹת קְטַנּוֹת רָאוּ אֶת אִבְיהֶן הַגָּדוֹל הַגָּאוֹן **רַבִּי יוֹסֵף שָׁלוֹם אֶלְיָשִׁיב זַ״ל**, שֶׁמּוֹסִיף לוֹמַר כַּמָּה מִלִּין אַחַר תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה, וּשְׁאָלוּהוּ עַל כָּךְ, וְעָנָה שֶׁאוֹמֵר אֶת פֶּרֶק קכ״א מִתְּהִלִּים - **״שִׁיר לַמַּעֲלוֹת״** - הַמְסֻגָּל לִמְצִיאַת הַזִּוּוּג, וּמְכַוֵּן עֲלֵיהֶן שֶׁיִּזְכּוּ לְזִוּוּג הָגוּן בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, וּכְשֶׁתָּמְהוּ בְּפָנָיו שֶׁהֲלֹא קְטַנּוֹת הֵן, עָנָה וְאָמַר שֶׁבְּוַדַּאי כְּבָר צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל...

לְהִסְתַּכֵּל עַל הַסּוֹף

ז. אָמַר בְּשֵׁם מוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ זי״ע לִרְמֹז בְּשִׂיחַת רַבֵּנוּ זַ״ל ״לִהְיוֹת בְּאוּמָן וְלֹא לִהְיוֹת בְּסוֹפְיָה?״ - ׳**סוֹפְיָה**׳ הַיְנוּ לְהִסְתַּכֵּל עַל **הַסּוֹף**, כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם שֶׁיִּזְכֹּר תָּמִיד בְּעָלְמָא דְּאָתֵי (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), וְיִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית וְהַסּוֹף, בִּבְחִינַת (מִשְׁלֵי לא, כה) **״עֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן״**. [וְיֵשׁ לוֹמַר רֶמֶז נָאֶה, כִּי הַזְּמַן שֶׁמִּתְקַבְּצִים אֵצֶל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ הוּא בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה, וּבִשְׁבִיל זֶה מַכְרְחִים לְהַגִּיעַ בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל - לְכָל הַפָּחוֹת בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה, וְעַל זֶה רוֹמֵז הַפָּסוּק ״עֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן״ רָאשֵׁי־תֵּבוֹת ׳אֱלוּל׳, וְ׳יוֹם אַחֲרוֹן׳ הַיְנוּ הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה, וְדוֹ״ק].

כְּלָל חָזָק לְכָל מְלַמֵּד!

ח. כְּשֶׁדִּבֵּר שִׂיחָה בִּפְנֵי מְלַמְּדִים, עָנָה וְאָמַר שֶׁחָשׁוּב וְנָחוּץ מְאֹד לְמְלַמֵּד לִהְיוֹת זָהִיר בְּטְבִילַת מִקְוֶה בְּכָל יוֹם, וְהִסְבִּיר שֶׁכְּשֶׁם שֶׁצָּרִיךְ ׳סוֹפֵר סְתָ״ם׳ לִהְיוֹת זָהִיר בְּטְבִילַת מִקְוֶה - וְכִידּוּעַ הַקַּפְדַּת צַדִּיקִים עַל כָּךְ, שֶׁלֹּא יִגַּשׁ הַסּוֹפֵר לַכְּתִיבָה לְלֹא טְבִילַת מִקְוֶה - כֵּן בְּיוֹתֵר אָמוּר הַדָּבָר כְּלַפֵּי מְלַמֵּד, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (אָבוֹת ד, כ): ׳**הַלּוֹמֵד יֶלֶד לְמָה הוּא דוֹמֶה? לְדְיוֹ כְּתוּבָה עַל נְיָר חָדָשׁ**׳; נִמְצָא, כְּשֶׁמְּחַנְּכִים יְלָדִים זֶה מַמָּשׁ כְּמוֹ כְּתִיבָה, בִּבְחִינַת (מִשְׁלֵי ג, ג) **״כָּתְבֵם עַל לוּחַ לִבֶּךָ״**, וְעַל־כֵּן זֶה מֻכְרָח לִהְיוֹת בְּטָהֳרָה... וְזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת כְּלָל חָזָק אֵצֶל מְלַמֵּד: **קֹדֶם שֶׁמַּגִּיעַ לַתַּלְמוּד־תּוֹרָה בַּבֹּקֶר - קוֹפֵץ לַמִּקְוֶה!**

אֵין שׁוּם הֶבְדֵּל... הַיְנוּ־הַךְ!

ט. מְנַחֵם־אָב תשע״ח - שְׁאָלוֹ אֶחָד מֵאַנַ״ש גַּבֵּי הִתְבַּטְּאוּתוֹ שֶׁל רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ״ל, אַחַר שֶׁבִּקְּשׁוּהוּ שֶׁיְסַפֵּר מוֹפֵת מִמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְעָנָה וְאָמַר: ״מוֹפֵת?! אֲנִי מוֹפֵת!״, וְהַיְנוּ שֶׁמֵּאִישׁ פָּשׁוּט עָשָׂה מִמֶּנּוּ מַה שֶׁעָשָׂה. וְאוֹתוֹ אֶחָד מֵאַנַ״ש הֵעִיר שֶׁבְּסֵפֶר ׳אִילָן־הַחַיִּים׳ (סִימָן קל) מוּבָא שֶׁבִּקְּשׁוּהוּ לְסַפֵּר מוֹפְתִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַהִי אֲפוֹא הַשִּׂיחָה הַמְדֻיֶּקֶת? וְעָנָה וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א **בִּפְשִׁיטוּת: ׳אֵין שׁוּם הֶבְדֵּל בֵּינֵיהֶם... רַבֵּנוּ וּמוֹהַרְנַ״תְ זֶה הַיְנוּ־הַךְ!׳...**

א. וְהֶמְשֵׁךְ הַמִּשְׁפָּט יָדוּעַ - ״מִי שֶׁמַּאֲרִיךְ בִּשְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה, מַפְסִיד קְדֻשָּׁה״... וְהֻבַן.